

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

17. září 2020(*)

„Řízení o předběžné otázce – Vnitřní trh s elektřinou – Volný pohyb zboží – Článek 35 SFEU – Množstevní omezení vývozu – Opatření s rovnocenným účinkem – Vnitrostátní opatření ukládající výrobcům elektřiny povinnost uvádět veškerou vyrobenou elektřinu na trh výlučně prostřednictvím vnitrostátního centralizovaného konkurenčního trhu dotyčného členského státu“

Ve věci C-648/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunalul București (městský soud v Bukurešti, Rumunsko) ze dne 26. ledna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 17. října 2018, v řízení

Autoritatea națională de reglementare în domeniul energiei (ANRE)

proti

Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale Hidroelectrica SA,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení M. Vilaras, předseda senátu, S. Rodin, D. Šváby, K. Jürimäe a N. Piçarra (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. ledna 2020,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Autoritatea națională de reglementare în domeniul energiei (ANRE) D. Chirițem, A.-M. Rillingem a V. Alicușem, jakož i A.-I. Zorzoană a A.-A. Milea, ve spolupráci s R. Chiriță, O. Chiriță, R. O. Colcieri a B. Pantea, avocați,
- za Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale Hidroelectrica SA C. Raduem, ve spolupráci s C. Alexandruem, K. Mansourem a C. Calabache, avocați,
- za rumunskou vládu původně E. Gane, A. Wellman, R. I. Hațieganu a M. Chicu, jakož i C. R. Cantărem, poté E. Gane, A. Wellman, R. I. Hațieganu a M. Chicu, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi I. V. Rogalskim a M. Huttunenem, jakož i O. Beynet, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 2. dubna 2020,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 35 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Autoritatea națională de reglementare în domeniul energiei (ANRE) (Energetický regulační úřad, Rumunsko) a Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale Hidroelectrica SA (dále jen „Hidroelectrica“), jehož předmětem je protokol č. 36119 ze dne 11. května 2015, který ANRE vypracoval ohledně společnosti Hidroelectrica z důvodu, že posledně uvedená společnost nenabídla na rumunském konkurenčním trhu s elektřinou veškerou dostupnou elektřinu a část této elektřiny vyvezla přímo na maďarský trh elektřiny.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2009/72/ES

- 3 Body 3, 5, 25 a 51 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 55), znějí takto:

„(3) Svobody, které občanům Unie zaručuje [SEU], mimo jiné, volný pohyb zboží, volný pohyb služeb a svobodu usazování, lze užívat jedině na zcela otevřeném trhu, který umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.

[...]

(5) Bezpečné dodávky elektřiny jsou zásadní pro rozvoj evropské společnosti, pro provádění udržitelné politiky v oblasti změny klimatu a pro posílení konkurenceschopnosti na vnitřním trhu. [...]

(25) Bezpečnost dodávek energie je zásadním prvkem veřejné bezpečnosti, a nutně tedy souvisí s účinným fungováním vnitřního trhu s elektřinou a s integrací izolovaných trhů členských států s elektřinou. [...]

(51) Tato směrnice by měla zohledňovat především zájmy spotřebitelů a nejdůležitějším úkolem elektroenergetických podniků by mělo být zajištění kvality služeb. Stávající práva spotřebitelů je třeba posílit a zaručit a měla by zahrnovat větší transparentnost. Ochrana spotřebitele by měla zaručovat, aby z konkurenceschopného trhu měli prospěch všichni spotřebitelé [v Unii]. Práva spotřebitelů by měly vymáhat členské státy nebo, pokud tak daný členský stát stanoví, regulační orgány.“

- 4 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Povinnosti veřejné služby a ochrana zákazníka“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity, a aniž je dotčen odstavec 2, aby elektroenergetické podniky byly provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu

s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.“

- 5 Články 36 až 38 uvedené směrnice, které se týkají obecných cílů, úkolů a pravomocí vnitrostátních regulačních orgánů a režimu použitelného na přeshraniční otázky, stanoví několik nástrojů spolupráce mezi těmito orgány.

Nařízení (EU) č. 1227/2011

- 6 Článek 1 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. 2011, L 326, s. 1) stanoví:

„Toto nařízení stanoví pravidla, která zakazují nekalé praktiky mající dopad na velkoobchodní trhy s energií, která odpovídají pravidlům uplatňovaným na finančních trzích a řádnému fungování velkoobchodních trhů s energií při zohlednění zvláštností těchto trhů. Zajišťuje monitorování velkoobchodních trhů s energií prováděné Agenturou pro spolupráci energetických regulačních orgánů [...] v úzké spolupráci s vnitrostátními regulačními orgány a s ohledem na vzájemné vazby mezi systémem pro obchodování s emisemi a velkoobchodními trhy s energií.“

- 7 Články 7 až 9 nařízení č. 1227/2011 týkající se dohledu nad velkoobchodním trhem s energií, shromažďování údajů a registrace účastníků na tomto trhu stanoví pravomoc Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů, ve spolupráci s vnitrostátními regulačními orgány ukládají účastníkům tohoto trhu povinnost poskytnout této agentuře určité údaje a vytvářejí evropský registr účastníků uvedeného trhu, který je přístupný vnitrostátním regulačním orgánům, do něhož jsou zaznamenávány nejdůležitější údaje o transakcích uzavíraných na tomtéž trhu.

Nařízení (EU) 2015/1222

- 8 Článek 5 odst. 1 nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (Úř. věst. 2015, L 197, s. 24) stanoví:

„Existuje-li v členském státě nebo v nabídkové zóně členského státu v době vstupu tohoto nařízení v platnost na služby obchodování na denním a vnitrodenním trhu již oprávněný monopol, v jehož důsledku nelze určit více než jednoho nominovaného organizátora trhu s elektřinou [organizátoři určení pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou], je dotčený členský stát povinen ve lhůtě dvou měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost vyrozumět [Evropskou] komisi a je oprávněn odmítnout určit na jednu nabídkovou zónu více než jednoho nominovaného organizátora trhu s elektřinou.“

Rumunské právo

- 9 Legea nr. 123 energiei elecmenant și a gazelor naturale (zákon č. 123 o elektřině a zemním plynu) ze dne 10. července 2012 (Monitorul Oficial al României, část I, č. 485, ze dne 16. července 2012), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „zákon o elektřině a zemním plynu“), stanovil:

„Článek 2

Činnosti v odvětví elektřiny a tepelné energie vyrobené kombinovanou výrobou tepla a elektřiny se musí uskutečňovat za účelem dosažení těchto základních cílů:

[...]

c) vytváření a zajištění řádného fungování trhů s elektřinou v oblasti hospodářské soutěže;

[...]

h) zlepšení konkurenceschopnosti vnitřního trhu s elektřinou a aktivní účast na vytváření jak regionálního trhu, tak vnitřního trhu s energií v Evropské unii a přispívání k rozvoji přeshraničního obchodu;

[...]

Článek 3

Pro účely této hlavy se následujícími pojmy a výrazy rozumí:

[...]

38. organizátor trhu s elektřinou: právnická osoba, která zajišťuje organizaci a správu centralizovaných trhů, s výjimkou trhu vyrovnávání, za účelem krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého velkoobchodního obchodování s elektřinou.

[...]

49. centralizovaný trh s elektřinou – organizovaný rámec, ve kterém se uskutečňuje obchodování s elektřinou mezi různými hospodářskými subjekty prostřednictvím organizátora trhu s elektřinou nebo provozovatele přenosové a systémové soustavy, a to na základě zvláštních ustanovení přijatých příslušným úřadem;

[...]

Článek 10

[...]

2. Příslušný orgán vydá licence pro:

[...]

f) řízení centralizovaných trhů; organizátorovi trhu s elektřinou se uděluje pouze jedna licence

[...]

[...]

Článek 20

1. Trh s elektřinou je tvořen regulovaným trhem a konkurenčním trhem a obchodování s energií se uskutečňuje ve velkoobchodním nebo maloobchodním rozsahu.

[...]

Článek 23

1. Obchodování s elektřinou se uskutečňuje na konkurenčním trhu transparentním, veřejným, centralizovaným a nediskriminačním způsobem. [...]

[...]

Článek 28

Výrobci mají především následující povinnosti:

[...]

c) veřejně a nediskriminačním způsobem nabízet na konkurenčním trhu veškerou dostupnou elektřinu.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 10 Hidroelectrica je společností založenou podle rumunského soukromého práva s většinovou kapitálovou účastí veřejnoprávních subjektů, jejíž činnost zahrnuje výrobu, přenos a distribuci elektřiny. Současně je držitelkou licence na výrobu a licence na dodávky elektřiny v Rumunsku, jakož i obchodní licence vydané Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) (Regulační orgán v oblasti energetiky a veřejných služeb, Maďarsko).
- 11 Dne 11. května 2015 oznámil ANRE společnosti Hidroelectrica protokolem č. 36119 (dále jen „protokol“) své rozhodnutí uložit jí pokutu za přestupek podle ustanovení čl. 23 odst. 1 ve spojení s čl. 28 písm. c) zákona o elektřině a zemním plynu. ANRE totiž konstatoval, že za období od prosince 2014 do února 2015 Hidroelectrica uzavřela smlouvy o prodeji elektřiny přímo na maďarském elektronickém obchodním portálu provozovaném společností Tradition Financial Services Ltd, hospodářským subjektem registrovaným ve Spojeném království, ačkoli byla povinna nabízet veškerou dostupnou elektřinu transparentním, veřejným, centralizovaným a nediskriminačním způsobem na rumunském centralizovaném trhu s elektřinou, tedy na platformách OPCOM SA, který je jediným organizátorem trhu s elektřinou v Rumunsku.
- 12 Dne 27. května 2015 podala společnost Hidroelectrica proti protokolu žalobu k Judecătoria Sectorului 1 București (obvodní soud pro Bukurešť 1, Rumunsko) a domáhala se zrušení pokuty uložené ANRE. Společnost Hidroelectrica tvrdila, že povinnost provádět transakce výlučně prostřednictvím určitých hospodářských subjektů kontrolovaných nebo povolených státem představuje omezení distribučních kanálů v rozporu s článkem 35 SFEU a že tato povinnost jakožto opatření omezující volný pohyb elektřiny nebyla odůvodněna s ohledem na článek 36 SFEU. Společnost Hidroelectrica kromě toho uvedla, že ve zprávě z ledna 2014 týkající se výsledků šetření týkajícího se odvětví trhu s elektřinou Consiliul Concurenței (Úřad pro hospodářskou soutěž, Rumunsko) uvedl, že ustanovení zákona o elektřině a zemním plynu musí být vykládána v tom smyslu, že výrobci elektřiny mohou uskutečňovat přímo (nebo prostřednictvím společností z jejich skupiny) prodeje na vývoz.
- 13 Judecătoria Sectorului 1 București (obvodní soud pro Bukurešť 1, Rumunsko) protokol zrušil a zprostil společnost Hidroelectrica povinnosti zaplatit pokutu, kterou jí uložil ANRE. Měl za to, že obchodování mimo centralizované platformy OPCOM nutně neporušuje čl. 23 odst. 1 zákona o elektřině a zemním plynu.
- 14 ANRE podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu, Tribunalul București (městský soud v Bukurešti, Rumunsko).

- 15 Tento soud nejprve uvádí, že sdělení nadepsané „Výklad ANRE ohledně ustanovení zákona [...] o elektřině a zemním plynu, pokud jde o možnost výrobců vyvážit elektřinu“, zveřejněné dne 13. února 2015 na internetové stránce ANRE, uvádí, že „veškerá dostupná elektřina musí být nabízena transparentním, veřejným, nediskriminačním a centralizovaným způsobem na platformách OPCOM“. Uvedený soud v tomto ohledu zdůrazňuje, že kvalifikace přímého vývozu elektřiny jako „přestupku“ má za následek zabránění výkonu takové činnosti vzhledem k přísným sankcím, které může ANRE uložit.
- 16 Předkládající soud dále uvádí, že Judecătoria Sectorului 2 Bucureşti (obvodní soud pro Bukurešť 2, Rumunsko) v obdobné věci rozhodl, že i když čl. 23 odst. 1 zákona o elektřině a zemním plynu ukládá, aby transakce s elektřinou a zemním plynem byly transparentní, veřejné, centralizované a nediskriminační, toto ustanovení neukládá, aby byly prováděny pouze na centralizovaných platformách OPCOM. Tento soud na základě toho dospěl k závěru, že obchodování mimo centralizované platformy OPCOM nutně neporušuje uvedené ustanovení, a že v důsledku toho k doložení údajné protiprávní povahy jednání dotyčného výrobce elektřiny by ANRE musel prokázat, že dotčená transakce byla uskutečněna mimo konkurenční trh netransparentním, neveřejným, necentralizovaným a diskriminačním způsobem.
- 17 Konečně předkládající soud poznamenává, že se Soudní dvůr dosud nevyjádřil k výkladu článku 35 SFEU ohledně zákona, právní úpravy nebo správní praxe, která zavádí takové omezení vývozu, jako je omezení dotčené ve sporu v původním řízení.
- 18 Za těchto podmínek se Tribunalul Bucureşti (městský soud v Bukurešti) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání článek 35 SFEU takovému výkladu čl. 23 odst. 1 a čl. 28 písm. c) [zákona o elektřině a zemním plynu], podle kterého jsou rumunští výrobci elektřiny povinni obchodovat veškeré množství vyrobené elektřiny výhradně prostřednictvím rumunského konkurenčního a centralizovaného trhu, ačkoli je dána možnost vývozu elektřiny nikoli přímo, nýbrž prostřednictvím obchodních společností?“

K předběžné otázce

K přípustnosti

- 19 ANRE se dovolává nepřipustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a tvrdí, že se tato žádost netýká výkladu ustanovení unijního práva, ale výkladu vnitrostátních právních předpisů přijatých vnitrostátním orgánem. Soudní dvůr podle něj nemá pravomoc rozhodovat o rozdílných výkladech nebo použití pravidel vnitrostátního práva.
- 20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že i když Soudnímu dvoru nepřísluší, aby se v rámci článku 267 SFEU vyjadřoval ke slučitelnosti vnitrostátního zákonného nebo podzákonného ustanovení nebo jeho výkladu vnitrostátními právními subjekty s unijním právem, má nicméně pravomoc poskytnout předkládajícímu soudu veškeré poznatky k výkladu unijního práva, které tomuto soudu umožní rozhodnout o slučitelnosti vnitrostátního ustanovení nebo jeho výkladu s pravidlem unijního práva (viz rozsudky ze dne 10. března 1983, Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage a další, C-172/82, EU:C:1983:69, bod 8, a ze dne 2. července 1987, Lefèvre, 188/86, EU:C:1987:327, bod 6).
- 21 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 29 svého stanoviska, předkládající soud nežádá Soudní dvůr, aby se vyjádřil k výkladu zákona o elektřině a zemním plynu, nýbrž vznáší pochybnosti

o slučitelnosti jeho výkladu zastávanému vnitrostátním orgánem s článkem 35 SFEU.

- 22 Z toho vyplývá, že argumentace týkající se nepřípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vznesená ANRE musí být odmítnuta.

K věci samé

- 23 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 35 a 36 SFEU vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, jak je vykládána orgánem pověřeným jejím uplatňováním, která vnitrostátním výrobcům elektřiny ukládá povinnost nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách spravovaných jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou, představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu, které nemůže být odůvodněno z hlediska článku 36 SFEU nebo naléhavým požadavkem obecného zájmu.

K použitelnosti článku 35 SFEU

- 24 ANRE a rumunská vláda tvrdí, že článek 35 SFEU není v projednávané věci použitelný, jelikož v dotyčném odvětví došlo k legislativní harmonizaci na úrovni Unie. Mají za to, že jednak článek 5 nařízení 2015/1222 umožňuje členským státům určit jediného organizátora pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou a jednak, pokud již v členském státě existoval zákonný monopol na denní a vnitrodenní služby obchodování s elektřinou, musel o tom tento stát informovat Komisi ve lhůtě dvou měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost. Na základě tohoto ustanovení ministr energetiky, MSP a rumunských podniků informoval Komisi, že podle zákona o elektřině a zemním plynu je OPCOM jediným organizátorem trhu s elektřinou určeným pro služby obchodování v Rumunsku. V důsledku toho musí být tento zákon posuzován s ohledem na nařízení 2015/1222.
- 25 Z ustálené judikatury vyplývá, že každé vnitrostátní opatření týkající se oblasti, která je předmětem úplné harmonizace na unijní úrovni, musí být posuzováno ve vztahu k ustanovením tohoto harmonizačního opatření, a nikoli ve vztahu k ustanovením primárního práva (rozsudek ze dne 18. září 2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, bod 52 a citovaná judikatura).
- 26 V tomto ohledu stačí konstatovat, že skutkové okolnosti v původním řízení nespadají do časové působnosti nařízení 2015/1222. K těmto skutečnostem totiž došlo v období od prosince 2014 do února 2015, zatímco toto nařízení vstoupilo podle článku 84 tohoto nařízení v platnost až dne 14. srpna 2015, tj. dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 25. července 2015.
- 27 Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodě 35 svého stanoviska, směrnice 2009/72 jakožto právní úprava vnitřního trhu s elektřinou neprovádí úplnou harmonizaci tohoto trhu ani nestanoví zvláštní pravidla v oblasti transakcí s elektřinou. Jak vyplývá z článku 3 této směrnice, tato směrnice stanoví pouze několik obecných zásad, které musí členské státy dodržovat za účelem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí.
- 28 Z toho vyplývá, že článek 35 SFEU je v projednávané věci použitelný, jelikož Soudní dvůr rozhodl, že elektřina spadá do působnosti pravidel Smlouvy o FEU týkajících se volného pohybu zboží (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. dubna 1994, Almelo, C-393/92, EU:C:1994:171, bod 28, a ze dne 11. září 2014, Essent Belgium, C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 122).

K existenci opatření s rovnocenným účinkem ve smyslu článku 35 SFEU

- 29 Pro účely odpovědi na otázku, zda vnitrostátní právní předpisy, jak jsou vykládány orgánem

pověřeným jejich uplatňováním, představují opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení ve smyslu článku 35 SFEU, je třeba připomenout, že Soudní dvůr kvalifikoval jako opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení ve smyslu tohoto článku vnitrostátní opatření, která platí pro všechny subjekty působící v tuzemsku, avšak kterým jsou ve skutečnosti více dotčeny výstupy výrobků z trhu členského státu vývozu než uvádění výrobků na domácí trh tohoto členského státu (rozsudek ze dne 28. února 2018, ZPT, C-518/16, EU:C:2018:126, bod 43 a citovaná judikatura). Dále Soudní dvůr rozhodl, že každé omezení jedné ze základních svobod stanovených Smlouvou o FEU, i jen malé, je touto Smlouvou zakázáno, ledaže jsou jeho účinky považovány za příliš nahodilé nebo příliš nepřímé, aby takové omezení mohlo být považováno za omezení ve smyslu článku 35 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. února 2018, ZPT, C-518/16, EU:C:2018:126, bod 44 a ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, body 37 a 45, jakož i citovaná judikatura).

- 30 ANRE a rumunská vláda tvrdí, že povinnost nabízet veškerou dostupnou elektřinu na centralizovaném vnitrostátním trhu, kterou výrobcům ukládají čl. 23 odst. 1 a čl. 28 písm. c) zákona o elektřině a zemním plynu, se netýká pouze vývozu. Za účelem prokázání, že právní předpisy dotčené v původním řízení nemají omezující účinky na vývoz elektřiny, odkazují na statistické údaje poukazující na rostoucí vývoj těchto vývozu.
- 31 Z předkládacího rozhodnutí však vyplývá, že účinkem ustanovení dotčených ve věci v původním řízení, jak je vykládá ANRE, je to, že rumunští výrobci elektřiny, kteří získali obchodní licenci v jiných členských státech, jejichž trhy s elektřinou a rumunský trh s elektřinou fungují provázaně, jsou zbaveni možnosti bilaterálně obchodovat s elektřinou a případně ji na tyto trhy přímo vyvážet. Tato ustanovení přitom tím, že brání bilaterálnímu obchodování mezi výrobcem elektřiny a jejich potenciálními zákazníky, implicitně zakazují přímé vývozy a znamenají, že elektřina vyrobená v dotčeném členském státě bude více směřována k vnitřní spotřebě, jak uznala sama rumunská vláda.
- 32 Statistické údaje, na něž odkazuje ANRE a rumunská vláda, které poukazují na rostoucí vývoj vývozu z rumunského trhu s elektřinou, nemohou tyto úvahy vyvrátit, jelikož nelze vyloučit, že při neexistenci ustanovení dotčených v původním řízení by byla úroveň vývozu ještě vyšší. Takové údaje pouze umožňují dospět k závěru, že právní předpisy dotčené v původním řízení ve svém důsledku nebrání všem vývozům elektřiny na rumunském trhu, což není ve věci v původním řízení zpochybňováno.
- 33 Právní předpisy dotčené v původním řízení se tudíž více dotýkají vývozu elektřiny, jelikož výrobcům zakazují přímý vývoz elektřiny z Rumunska a současně upřednostňují dodávky elektřiny na vnitrostátním trhu. Takové právní předpisy tedy představují opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení ve smyslu článku 35 SFEU.
- K odůvodnění opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení ve smyslu článku 35 SFEU*
- 34 Vnitrostátní opatření, které je v rozporu s článkem 35 SFEU, může být odůvodněno některým z důvodů uvedených v článku 36 SFEU, jakož i naléhavými požadavky obecného zájmu, pokud je cíl, který sleduje, legitimní a je tomuto cíli přiměřené (viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Gysbrechts a Santurel Inter, C-205/07, EU:C:2008:730, bod 45). Je na vnitrostátních orgánech, aby uvedly důvody, které mohou odůvodnit taková opatření, jako jsou zákazy zakládající výjimku z volného pohybu zboží.
- 35 V projednávané věci rumunská vláda nejprve v písemném vyjádření obecně tvrdila, že čl. 23 odst. 1 a čl. 28 písm. c) zákona o elektřině a zemním plynu byly zavedeny s cílem zajistit transparentnost

uzavírání smluv na funkčním trhu tím, že podporují řádnou hospodářskou soutěž a usnadnění přístupu různých dodavatelů s cílem zajistit spotřebitelům bezpečnost dodávek energie. Dále tato vláda na jednání v odpovědi na otázku Soudního dvora upřesnila, že cílem tohoto zákona je chránit bezpečnost dodávek energie.

- 36 Soudní dvůr přitom rozhodl, že ochrana bezpečnosti dodávek energie může patřit mezi důvody veřejné bezpečnosti ve smyslu článku 36 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. července 1984, *Campus Oil a další*, 72/83, EU:C:1984:256, bod 34).
- 37 S ohledem na tyto skutečnosti je třeba posoudit, zda vnitrostátní právní úprava vykládaná v tom smyslu, že vnitrostátní výrobci elektřiny jsou povinni nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách řízených jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou, je přiměřená sledovanému legitimnímu cíli. Za tímto účelem je třeba ověřit nejen to, zda prostředky, kterými je prováděna, jsou způsobilé zaručit uskutečnění sledovaných cílů, ale rovněž, zda nepřekračují meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné (rozsudek ze dne 16. prosince 2008, *Gysbrechts a Santurel Inter*, C-205/07, EU:C:2008:730, bod 51).
- 38 Pokud jde o způsobilost této právní úpravy dosáhnout cíle spočívajícího v zabezpečení dodávek elektřiny, je třeba uvést, že povinnost vnitrostátních výrobců elektřiny nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách pro obchodování řízených jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou tím, že zakazuje bilaterální obchodování mezi těmito výrobci a jejich zákazníky, se sama o sobě nejeví jako nezpůsobilá k zajištění cíle zabezpečení dodávek elektřiny, jelikož jejím cílem je zajistit, aby dostupná elektřina byla směřována především k vnitřní spotřebě.
- 39 Je však třeba připomenout, že omezující opatření může být považováno za způsobilé k tomu, aby zaručilo uskutečnění tvrzeného cíle, pouze pokud skutečně odpovídá snaze dosáhnout jej konzistentním a systematickým způsobem (rozsudek ze dne 23. prosince 2015, *Scotch Whisky Association a další*, C-333/14, EU:C:2015:845, bod 37).
- 40 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 78 svého stanoviska, skutečnost, že zprostředkovatelé mohou elektřinu nakoupit na velkoobchodním trhu, aby ji následně bez omezení obdobných omezením uloženým výrobcům vyváželi do jiných členských států, odhaluje nesoudržnost dotčeného opatření se sledovaným cílem. Pokud totiž podle rumunské vlády přímý vývoz elektřiny ohrožuje bezpečnost dodávek elektřiny, takové riziko existuje, ať jsou vývozy prováděny výrobci, nebo zprostředkovateli.
- 41 Pokud jde o otázku, zda právní předpisy dotčené v původním řízení nepřekračují meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle, který sledují, rumunská vláda tvrdí, že bilaterální obchodování narušuje trh s elektřinou, zejména pokud výrobce vlastní významnou část tohoto trhu, o což se jedná v případě společnosti *Hidroelectrica*. Podle této vlády má přímý vývoz elektřiny negativní dopady na dostupnost elektřiny na vnitrostátním trhu a na vývoj ceny elektřiny. Povinnost nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách pro obchodování spravovaných jediným organizátorem určeným pro tento trh je v důsledku toho přiměřená s ohledem na riziko, které by vytvářelo netransparentní a diskriminační obchodování s elektřinou.
- 42 Jak však uvedl generální advokát v bodech 73 a 74 svého stanoviska, povinnost nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách pro obchodování řízených jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu jakožto opatření, jehož cílem je zabránit negativnímu dopadu přímého vývozu na vývoj ceny elektřiny na vnitrostátním trhu, překračuje meze toho, co je nezbytné k zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny.

- 43 Záruka dodávek elektřiny totiž neznamená záruku dodávek elektřiny za nejlepší cenu. Úvahy ryze hospodářské a obchodní povahy, z nichž vychází vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, nespádají pod důvody veřejné bezpečnosti ve smyslu článku 36 SFEU ani pod požadavky obecného zájmu, které umožňují odůvodnit množstevní omezení vývozu nebo opatření s rovnocenným účinkem. Pokud by takové úvahy mohly odůvodnit zákaz přímého vývozu elektřiny, byla by zpochybněna samotná zásada vnitřního trhu.
- 44 Pokud jde o riziko, které by podle rumunské vlády představovalo netransparentní a diskriminační obchodování s elektřinou pro zásobování tuzemského trhu, je třeba uvést, že v projednávané věci existují opatření méně omezující volný pohyb elektřiny na vnitřním trhu než vnitrostátní právní předpisy dotčené v původním řízení.
- 45 Jak totiž generální advokát uvedl v bodech 64 až 70 svého stanoviska, tato opatření jsou uvedena zejména v člancích 7 až 9 nařízení č. 1227/2011 v člancích 36 až 38 směrnice 2009/72. Tato ustanovení zakotvují mechanismy spolupráce mezi vnitrostátními regulačními orgány v oblasti dohledu nad velkoobchodními trhy s energií a stanoví pravidla určená k posílení transparentnosti a integrity tohoto trhu.
- 46 Z výše uvedeného vyplývá, že povinnost vnitrostátních výrobců elektřiny nabízet veškerou dostupnou elektřinu na platformách řízených jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení sledovaného cíle.
- 47 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že články 35 a 36 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, jak je vykládána orgánem pověřeným jejím uplatňováním, která vnitrostátním výrobcům elektřiny ukládá povinnost nabízet veškerou dostupnou elektřinu na platformách spravovaných jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou, představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu, které nemůže být odůvodněno důvody veřejné bezpečnosti souvisejícími s bezpečností dodávek energie, jelikož tato právní úprava není přiměřená sledovanému cíli.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Články 35 a 36 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, jak je vykládána orgánem pověřeným jejím uplatňováním, která vnitrostátním výrobcům elektřiny ukládá povinnost nabízet veškerou dostupnou elektřinu na platformách spravovaných jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou, představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu, které nemůže být odůvodněno důvody veřejné bezpečnosti souvisejícími s bezpečností dodávek energie, jelikož tato právní úprava není přiměřená sledovanému cíli.

Podpisy.

---

* Jednací jazyk: rumunština.